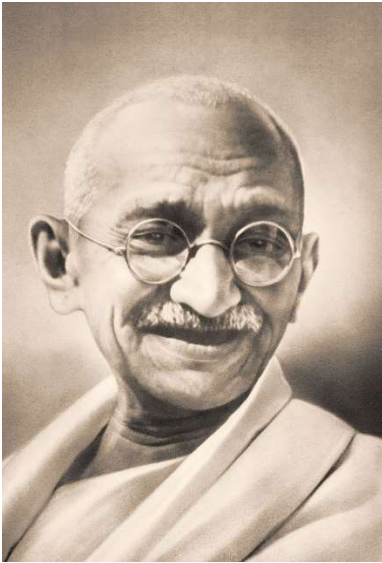

Wees de verandering die je wilt zien in de wereld

Een dienst rond het getuigenis van Mahatma Gandhi (1869 - 1948)

4 september 2022 Grote Kerk

Voorganger: ds. Harmen Jansen

Organist:

Lector:

Introductie:

‘De grootste christen in de moderne tijd was een man die nooit het christendom omarmd heeft’, zo oordeelde Martin Luther King over Mohandas K. Gandhi. Voor deze dienst heb ik me laten inspireren door het indrukwekkende getuigenis van het leven van de Mahatma (‘grote ziel’), bijna 75 jaar geleden vermoord. Geweldloosheid en blijvend respect ook voor de vreselijkste tegenstander kunnen volgens Gandhi niet zonder gebed en zonder God. We lezen enkele Bijbelteksten die belangrijk voor hem waren en door zijn leven aan betekenis wonnen: uit de Bergrede, uit 1 Korintiërs 13, maar ook over de luiaard en de mieren uit Spreuken 6. Woorden van Gandhi klinken bij verschillende onderdelen van de liturgie. We zingen het gezang dat voor hem van grote betekenis was, ‘Leid, vriend’lijk licht’, in de versie van Johan de Heer no 716a en andere oudere bundels. Toevallig klonk het hier een paar weken geleden in een andere versie: het is een lied van John Henry Newman.

Orgelspel

Welkom

Openingslied: Lied 212

Gebied van toenadering

Vg: Heer, onze God,
wat zijn wij zonder U?
Onze geest heeft uw licht nodig,
onze wil uw kracht,

onze ziel uw vrede.

Allen: *Neem ons leven in uw hand
en reinig ons van ongerechtigheid.*

(korte stilte)

Vg: Vernieuw ons naar het beeld van Jezus Christus,
opdat wij waarlijk uw kinderen mogen zijn

Allen: en U mogen liefhebben en dienen
met al onze krachten.

Bemoediging en groet:

Vg: Het werk van God omringt ons

allen: *wij antwoorden met lofprijzing*

vg.: De liefde van God is zichtbaar

allen: *wij antwoorden met geloof*

vg.: Het woord van God spreekt ons aan

allen: *wij antwoorden met hoop*

vg.: Genade voor u en vrede voor jou

van God onze Vader en van de Heer Jezus Christus

Allen: *Amen*

Wij gaan zitten

Introductie

Gebed om ontferming

Zingen: Lied 1008 vers 1 en 2

Als opmaat naar het gloria: een geloofsbelijdenis van Gandhi

Er is een ondefinieerbare mysterieuze Kracht die alles doortrekt.

Ik voel het, ook al zie ik het niet.

*Het is deze onzichtbare Kracht die zichzelf laat voelen
maar die alle bewijs tart*

omdat hij zo anders is dan alles wat ik door mijn zintuigen ervaar.

Hij overstijgt de zintuigen.

Die veranderende Kracht of Geest is God.

Want ik kan zien dat er midden in de dood leven blijft bestaan

te midden van onwaarheid, waarheid

te midden van duisternis, licht.

Daaruit leid ik af dat God Leven is, Waarheid, Licht.

Hij is liefde.

Hij is bovenmate goed.

*Maar hij is geen God die alleen het verstand bevredigt,
als hij dat al doet.*

Om God te zijn moet God het hart regeren en veranderen.

Gandhi in 'Young India', 11 oktober 1928

Glorialied: Psalm 97 vers 1, 4 en 5

Gebed

Lezingen uit de Bijbel: Mattheüs 5: 38-48 en 1 Korintiërs 13: 4-7

Zingen: Lied 537 vers 3 en 4

Lezing uit de Bhagavad Ghita hoofdstuk 2 vers 62 en 63

*Wanneer men in de voorwerpen van de zintuigen verdiept raakt, ontwikkelt men gehechtheid.
Hechting leidt tot begeerte, en uit begeerte ontstaat vrees.
Vrees maakt het oordeel mistig, wat resulteert in verwarring van het denken.
Als het denken verward raakt, verdwaalt het verstand.
En als het verstand verdwaald raakt, gaat men te gronde.*

Lezing uit het Oude Testament: Spreuken 6: 6-8

Acclamatie na de lezingen: Lied 335

Overdenking

‘Een stap genoeg voor mij’ – woorden uit een brief van Gandhi bij het volgende lied

J.de H 716a/ Herv. bundel 1938 gezang 230/ Evang. Liedb. 174

John Bacchus Dykes (1823—1876)

1. Leid, vriend'-lijk Licht, mij als een trou-we wacht,
leid Gij mij voort!
'k Ben ver van huis en don - ker is de nacht,
leid Gij mij voort!
Schoon ook de toe-komst mij ver - bor - gen zij,
licht stap voor stap mij met uw schijn - sel bij.

2. Niet immer sprak mijn ziel zo stil tot U:
 „Leid Gij mij voort!”
 Ik liep mijn weg bij eigen licht, maar nu:
 leid Gij mij voort!
 Mijn zonlicht zonk, maar ach, mijn hoogmoed liet
 mijn hart geen rust en 'k vond uw vrede niet.
3. Schenk mij uw zegen, toon m'uw wondermacht,
 en leid mij voort
 langs 't smalle pad, tot in den donk'ren nacht
 de morgen gloort.
 Dan lacht mij toe der eng'len trouwe wacht,
 die mij geleidd' en mij heeft thuis gebracht.
- Naar John Henry Newman (1801—1890)
 Vertaling Jacqueline van der Waals (1868—1922) ♠

Woorden van Gandhi over bidden

Gebeden (*cursieve tekst door allen*)

Mijn Heer, help mij de waarheid te zeggen tegenover sterke mensen
en niet te liegen om applaus te krijgen van de zwakken.
 Geeft u mij geluk, *ontneem me niet mijn verstand.*
 Geeft u mij succes, *ontneem me niet mijn nederigheid.*
 Geeft u mij nederigheid, *ontneem mij niet mijn waardigheid.*
 Help mij om altijd de keerzijde van de medaille te zien.
Laat mij niet op verraad zinnen van wie anders denken dan ik.
 Leer mij om mensen lief te hebben als mezelf.
Leer me dat vergeving een teken van grootheid is en wraak van laagheid.
 Als u mij succes ontnemt, *geef me moed om te leren van falen*
 Als ik mensen beledig, *moed om me te verontschuldigen.*
 Als mensen mij beledigen, *moed om hen te vergeven*
 Heer, vergeet ik u ooit, *vergeet mij nooit.*

Gezongen acclamatie lied 368 g: Adem van God, vernieuw ons bestaan

Overige gebedsintenties, afgewisseld door lied 368 g

Stilte

Het 'Onze Vader' vertaling NBV 21

Onze Vader in de hemel
Laat uw naam geheiligd worden
Laat uw Koninkrijk komen
Laat uw wil gedaan worden
op aarde zoals ook in de hemel.
Geef ons vandaag het brood dat we nodig hebben.
Vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij vergeven
wie ons iets schuldig is.
En breng ons niet in beproeving,
maar red ons van het kwaad.
Want aan u behoort het koningschap,
de macht en de majesteit
in eeuwigheid.
 Amen.

Zingen: Lied 1014

Wegzending en zegen. Gezongen Amen.

Orgelspel. Collectes bij de uitgang.